

Föreskrifter om gångbanerenshållning i Umeå kommun

Beslutad av:
Tekniska nämnden

Dokumenttyp:
Föreskrifter

Diarienummer:
TN-2025/00157

Giltighetstid:
Tills vidare

Dokumentansvarig:
Teknik och Fastighet

Dokumentet styr:
Gångbanerenshållning

Datum, paragraf för beslut:
2026-05-21, § 57

Fastställd: 1995-10-16 § 171
Reviderad: 2007-12-17 § 233

Innehåll

Föreskrifter om gångbanerenhållning i Umeå kommun.....	1
Innehåll.....	2
Föreskrifter om gångbanerenhållning i Umeå kommun.....	3
Fastighetsinnehavares skyldighet	3
Närmare föreskrifter om de åtgärder som ska vidtas	3
Snöröjning och halkbekämpning	4
Växtlighet och nedskräpning.....	4
Dagvatten	5
Övrigt.....	5
Tillsyn, viten och undantag.....	5

Föreskrifter om gångbanerenhållning i Umeå kommun

Umeå kommun föreskriver följande med stöd av 3 § lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning (nedan gaturenhållningslagen) och 1 § förordningen (1998:929) om gaturenhållning och skyltning.

Fastighetsinnehavares skyldighet

1 § Det åligger innehavare av fastighet inom område med detaljplan, där kommunen är huvudman för allmänna platser, att utföra de renhållnings-, snöröjnings- och liknande åtgärder som avses i 2 § första stycket gaturenhållningslagen i fråga om gångbanor och andra utrymmen utanför fastigheten som behövs för gångtrafiken (nedan kallat *gångbaneutrymmet*).

Gångbaneutrymmet utgörs utöver en gångbana även av den del av vägen som används för gångtrafik i de fall en gångbana saknas. Det kan avse områden också där gångbanan eller vägen inte ligger i direkt anslutning till fastigheten, exempelvis om ett mindre grönområde ligger mellan tomtgräns och gångbana.

- Vid avsaknad av gångbana gäller ansvaret för det utrymme som behövs för gångtrafiken, minst 1,5 meter från fastighetens tomtgräns, utan att räkna in rännsten eller liknande.
- Om en grönyta finns mellan tomtgräns och gångbana eller väg har fastighetsinnehavaren ansvaret maximalt 10 meter från fastighetens tomtgräns.

För hörnfastighet gäller renhållningsskyldigheten längs båda gatusträckningarna samt i hörnets sväng där gångtrafik förekommer.

Om gångbaneutrymmet är beläget mellan två fastigheter åligger det respektive fastighetsinnehavare att fullgöra renhållningsskyldigheten till lika andel.

Skyldigheten gäller även innehavare av fastighet inom sådant område där staten varit väghållare om kommunen har övertagit väghållaransvaret.

Med fastighetsinnehavare avses enligt 1 § lagen med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning den som äger fastigheten eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare.

Närmare föreskrifter om de åtgärder som ska vidtas

2 § Nedanstående närmare föreskrifter gäller i fråga om de åtgärder som ska vidtas av fastighetsinnehavaren.

Snöröjning och halkbekämpning

3 § Det åligger fastighetsinnehavaren att snarast avlägsna snö och is som är till olägenhet för gångtrafiken och att vid halka skyndsamt sanda gångbaneutrymmet/gångbanorna eller att vidta andra åtgärder till motverkande av halka.

Fastighetsinnehavare svarar själva för sandning, snöröjning och halkbekämpning framför in- och utgång samt andra in- och utfarter till fastigheten. Snö och is som tillfälligt lagts på gångbaneutrymmet från tomt, portgång, infart, tak, balkong eller liknande ska skyndsamt avlägsnas.

Det är förbjudet att lägga snö eller liknande inom område med detaljplan där kommunen är huvudman för offentlig plats. För snö som behöver forslas bort hänvisas fastighetsägare till kommunens anvisade snötipper, eller annan mark som fastighetsinnehavaren har avtal med eller uttryckligt tillstånd att använda för snöupplag.

Fastighetsinnehavaren får inte heller lägga upp snö så att det hindrar åtkomst till gatubelysningsstolpar, elskåp, vägmärken eller andra anordningar som kräver drift och underhåll. Detta omfattar även att vägmärken och skyltar inte får skymmas av snö.

Beträffande snöröjning av gångbanor svarar kommunen för denna i den omfattning som kommunfullmäktige föreskriver. På gångbanor som kommunen snöröjer svarar kommunen för undanskaffande av snö och is samt för sandning och snöupptagning, vilket sker enligt en fastställd prioriteringsordning.

Gångbanor som inte snöröjs används av kommunen som snöupplag. När kommunen lägger upp snö i gångbaneutrymmet upphör fastighetsägarens ansvar för den del av ytan som tagits i anspråk som snöupplag.

Växtlighet och nedskräpning

4 § Det åligger fastighetsinnehavaren att sopa upp och föra bort sand samt annan orenlighet och nedskräpande föremål från gångbaneutrymmet.

Det åligger också fastighetsinnehavaren att ta bort ogräs och annan växtlighet vid tomtgräns som sträcker sig över gångbaneutrymmet i syfte att säkerställa framkomlighet och trafiksäkerhet. Förutom växtlighet gäller det även t.ex. markiser, flaggor och skyltar som inte får skjuta ut över:

- En gång- och/eller cykelbana inom centrumfyrkanten¹ på lägre höjd än 2,80 meter.
- En gång- och/eller cykelbana utanför centrumfyrkanten² på lägre höjd än 3,50 meter.
- En körbana på lägre höjd än 4,60 meter.

¹ *Centrumfyrkanten* i Umeå, det vill säga det område som i norr och söder avgränsas av Järnvägsallén och Ume älv, i väster och öster av Västra Esplanaden och Östa Kyrkogatan.

² *Utanför Centrumfyrkanten* i Umeå, dvs. övriga stads- och kommundelar i Umeå kommun.

Gatubelysning, vägmärken och skyltar får inte heller skymmas av föremål eller växtlighet. Skymmande växtlighet som påverkar framkomlighet, trafiksäkerhet, trygghet och sikt ska beskäras. Det är också viktigt att gatubelysningsstolpar, elskåp, vägmärken eller andra anordningar hålls fria från växtlighet så att de inte hindrar drift och underhåll.

Dagvatten

5 § Det åligger fastighetsinnehavaren att hantera dagvatten på egen fastighet. Vatten får inte ledas ut på allmän platsmark.

6 § Det åligger fastighetsinnehavaren att hålla galler till rännstensbrunn fritt från snö och is och fritt från grenar, löv och annat skräp i de fall rännstensbrunnen ligger inom gångbaneutrymmet. Fasta ämnen såsom stenar, grus och skräp, får inte sopas eller spolade ned i rännstensbrunnen.

Övrigt

7 § Fastighetsinnehavaren ska också vidta övriga erforderliga åtgärder för att hålla gångbaneutrymmet i sådant skick att uppkomsten av olägenheter för människors hälsa hindras. Vidare ska de krav tillgodoses som med hänsyn till förhållandena på platsen och övriga omständigheter kan ställas i fråga om trevnad, framkomlighet och trafiksäkerhet.

Tillsyn, viten och undantag

8 § Fastighetsinnehavare som uppsåtligt eller av oaktsamhet inte fullgör sina skyldigheter enligt 1 och 3–6 §§ kan dömas till böter enligt 14 § första stycket i lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning.

Tekniska nämnden utövar tillsyn över efterlevnaden av dessa föreskrifter. I 12 § lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning finns vidare bestämmelser om förelägganden som kan förenas med vite och tvångsutförande på den försumlige fastighetsinnehavarens bekostnad. Den som gjort sig skyldig till en sådan gärning kan enligt 15 § lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning förpliktas att ersätta kommunen de kostnader som föranleds av gärningen.

Tekniska nämnden kan efter skriftlig ansökan medge undantag från den skyldighet som annars åvilar fastighetsinnehavare, om det kan ske utan påtaglig olägenhet på platsen och utan åsidosättande av människors hälsa eller i övrigt nedsättande av allmän trevnad.